

20182284169

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО

Врз основа на член 24 ставови (6) и (7) од Законот за безбедност на храната за животни („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10, 53/11, 1/12, 33/15, 149/15 и 53/16), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА БАРАЊАТА ЗА ОПЕРАТОРИТЕ СО ХРАНА ЗА ЖИВОТНИ ВО КОЈА БИЛО ФАЗА НА ПРОИЗВОДСТВО, ПРЕРАБОТКА И ДИСТРИБУЦИЈА НА ХРАНАТА ЗА ЖИВОТНИ, КАКО И ХИГИЕНСКИТЕ БАРАЊА ЗА ДОБРИТЕ ПРАКСИ ЗА ИСХРАНА НА ЖИВОТНИТЕ (*)

Член 1

Предмет на уредување

Со овој правилник се пропишуваат барања кои треба да ги исполнат операторите со храна за животни во однос на хигиенските барања во примарното производство, барањата во било која фаза од производство, преработка и дистрибуција на храната за животни во однос на објектите, опремата, начинот на водење евиденција на преземените мерки и постапки, хигиенските барања за добри практики за исхрана на животните во однос на напасувањето како и барањата за објектите за одгледување на животни и опремата за хранење на животни, начинот на хранење, складирање и дистрибуција на храната.

Член 2

Поими

(1) Поимите дефинирани во Законот за безбедност на храната и Законот за безбедноста на храната за животни се применуваат и во овој правилник, доколку со овој правилник не е поинаку уредено.

(2) Одделни поими употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1) „серија“ е идентификувано количество на храна за животни одредена да има заеднички карактеристики, како што се потекло, сорта, вид на пакување, пакувач, испраќач или етикета и во случај на производствени процеси, производна единица на еден објект која користи униформни производствени параметри или поголем број на такви единици, кога храната за животни е произведена во континуиран редослед и е складирана заедно;

2) „производ добиен од масла и масти“ е секој производ добиен директно или индиректно од сурови или обновени (третирани/рециклирани) масла и масти од олеохемиска или биодизел преработка или дестилација, хемиско или физичко рафинирање, освен:

- рафинирано масло;
- производи добиени од рафинирано масло и
- фуражни адитиви;

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулатива (ЕЗ) број 183/2005 на Европскиот парламент и на Советот од 12 јануари 2005 година со која се утврдуваат условите за хигиена на храната за животни (CELEX број 32005R0183), изменета и дополнета со Регулатива на Комисијата (ЕУ) број 225/2012 од 15 март 2012 година за изменување на Анекс II од Регулативата (ЕЗ) број 183/2005 на Европскиот Парламент и на Советот во врска со одобрување на објекти кои ставаат во промет, за користење во храна за животни, на производи добиени од растителни масла и мешавина на масти и во врска со посебните барања за производство, складирање, транспорт и испитување на диоксини на масла, масти и на производи добиени од нив (CELEX број 32012R0225) и Регулатива на Комисијата (ЕУ) 2015/1905 од 22 октомври 2015 година за изменување на Анекс II од Регулативата (ЕЗ) број 183/2005 на Европскиот Парламент и на Советот во врска со испитувањето на диоксини на масла, масти и на производи добиени од нив (CELEX број 32015R1905).

3) „мешање на масти“ е производство на крмна смеса или, во случај кога сите компоненти се добиени од исти растителни или животински видови, на материјали за храна за животни со мешање на сурови масла, рафинирани масла, животински масти, обновени масла од операторите со храна кои спаѓаат во доменот на прописите од областа на безбедноста на храната или производи добиени од нив за производство на мешано масло или маснотии, со исклучок на:

- исклучиво складирање на последователни серии и
- исклучиво мешање на рафинирани масла и

4) „рафинирани масла или масти“ се масла или масти кои биле подложени на процес на рафинирање со целосно или делумно отстранување на нечистотии или несакани компоненти со хемиски / физички третман.

Член 3

Хигиенски барања за примарно производство

(1) Операторите со храна за животни во примарно производство треба да обезбедат дека активностите се спроведуваат и управуваат на начин кој ги спречува, елиминира или намалува опасностите кои можат да ја загорзат безбедноста на храната за животни.

(2) Операторите со храна за животни треба да обезбедат дека примарните производи кои се произведени, подготвени, исчистени, спакувани и транспортирани под нивна одговорност, се заштитени од контаминација и расипување.

(3) Операторите со храна за животни треба да ги исполнат барањата од ставовите (1) и (2) на овој член во согласност со барањата за контрола на опасности, вклучувајќи ги и:

1) мерките за контрола на опасна контаминација која произлегува од воздухот, почвата, водата, ѓубрива, производи за заштита на растенија, биоцидни производи, ветеринарно - медицински препарати како и од ракувањето и нештетното отстранување на отпад и

2) мерките кои се однесуваат на здравјето на растенијата, здравствената заштита на животните и заштита на животната средина кои имаат импликации на безбедноста на храната за животни, вклучувајќи програми за мониторинг и контрола на зоонози и причинители на зоонози.

(4) Каде што е соодветно, операторите со храна за животни треба да преземат соодветни мерки, а особено:

1) да ги одржуваат чисти и кога е неопходно по чистењето, да вршат дезинфекција на соодветен начин на просториите, опремата, контејнерите, гајбите и возилата кои се користат за производство, подготовка, сортирање, пакување, складирање и транспорт на храна за животни;

2) да обезбедат хигиенски услови за производство, транспорт и складирање и чистота на храната за животни;

3) секогаш кога е неопходно, да користат чиста вода за да спречат опасна контаминација;

4) да спречат животните и штетниците да предизвикаат опасна контаминација;

5) со цел да спречат предизвикување на опасна контаминација, одделно и на безбеден начин да складираат и да ракуваат со отпадот и со опасните супстанции;

6) да обезбедат дека материјалите за пакување не претставуваат извор на опасна контаминација за храната за животни и

7) да ги земат во предвид резултатите од сите релевантни анализи спроведени на мострите земени од примарните производи или други мостри релевантни за безбедноста на храната за животни.

Член 4

Упатства за добри практики во примарното производство

(1) Операторите со храна за животни треба да изготват упатства за добри практики или за примена на принципите за анализа на опасност и критични контролни точки (во понатамошниот текст: НАССР) и истите треба да содржат насоки за добри практики за контрола на опасности во примарното производство на храна за животни.

(2) Упатствата за добри производни практики треба да вклучуваат соодветни информации за опасностите кои произлегуваат при примарното производство на храна за животни и активностите кои се превземаат за контрола на опасностите, вклучувајќи релевантни мерки кои се пропишани во националното законодавство или програмите, како што се:

1) контрола на контаминација како што се микотоксини, тешки метали, радиоактивен материјал;

2) употреба на вода, органско ѓубре и ѓубриво;

3) правилна и соодветна употреба на производи за заштита на растенија и биоцидни производи како и нивна следливост;

4) правилна и соодветна употреба на ветеринарно-медицински препарати и адитиви на храна за животни како и нивна следливост;

5) подготовка, складирање и следливост на сировини за храна за животни;

6) правилно нештетно отстранување на угинати животни, отпад и ѓубре;

7) заштитни мерки за спречување на појава на заразни болести кои се пренесуваат на животните преку храната за животни и начинот на известување на Агенцијата за храна и ветеринарство (во понатамошниот текст: Агенцијата) за истото;

8) процедури, практики и методи за да се обезбеди дека храната за животни е произведена, подготвена, спакувана, складирана и транспортирана под соодветни хигиенски услови, вклучувајќи ефикасно чистење и контрола на опасности и

9) податоци кои се однесуваат на водење на евиденција.

Член 5

Водење евиденција во примарно производство

(1) Операторите со храна за животни треба да водат евиденција за преземените мерки и постапки за контрола на опасности, на соодветен начин и во период пропорционално со природата и обемот на активноста со храна за животни.

(2) Операторите со храна за животни треба да обезбедат податоците содржани во евиденцијата од став (1) на овој член да ѝ бидат достапни на Агенцијата.

(3) Операторите со храна за животни треба да водат евиденција за:

1) секоја употреба на производи за заштита на растенија и биоцидни производи;

2) употреба на генетски модифицирано семе;

3) секоја појава на штетници или болести кои може да влијаат на безбедноста на примарните производи;

4) резултатите од сите анализи спроведени на примероци земени од примарни производи или други примероци земени за дијагностички цели од важност за безбедноста на храната за животни и

5) изворот и количеството на секоја внесена храна за животни, како и дестинацијата и количеството на секоја изнесена храна за животни.

(4) Операторите со храна за животни при водење на евиденција за активностите кои ги спроведуваат на фарма може да користат стручна помош од други лица, и тоа: доктори по ветеринарна медицина, агрономи или фармски техничари.

Член 6

Барања за простории и опрема во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни

(1) Просториите за производство и складирање на храна за животни, опремата, контејнерите, гајбите, возилата и нивното непосредно опкружување треба да бидат чисти и да се спроведуваат ефикасни програми за контрола на штетници.

(2) Поставеноста, дизајнот, конструкцијата и големината на просториите и опремата треба да:

1) овозможува соодветно чистење и/или дезинфекција;

2) бидат такви за да го намалат ризикот од грешка и да овозможат избегнување на контаминација, вкрстена контаминација и било какви несакани ефекти на безбедноста и квалитетот на производите. Машините кои доаѓаат во контакт со храната за животни треба да се сушат по секој процес на чистење со течност.

(3) Операторите со храна за животни, во согласност со воведените постапки, треба да прават редовни проверки на просториите и опремата кои се користат за мешање и/или производство на храната за животни и/или за други активности за производство.

(4) Сите ваги и инструменти за мерење кои се користат во производството на храна за животни треба да бидат соодветни за степенот на тежина или волуменот кој треба да се мери и треба редовно да се тестираат за точност.

(5) Сите миксери кои се користат во производството на храна за животни треба да бидат соодветни за степенот на тежина или волуменот на материјали кои се мешаат и треба да создаваат соодветни хомогени мешавини и хомогени раствори. Операторите со храна за животни треба да ја докажат ефикасноста на миксерите во поглед на хомогеноста.

(6) Просториите треба да имаат соодветно природно и/или вештачко осветлување.

(7) Одводните системи треба да бидат соодветни за целта за која се наменети, да бидат дизајнирани и конструирани на таков начин со кој се спречува контаминација на храната за животни.

(8) Водата која се користи во производството на храна за животни треба да биде со квалитет кој е соодветен за животните, а цевките за вода треба да бидат изработени од материјал од инертна природа. Водата која се користи во производство за храна за животни треба да ги исполнува барањата за водата за пиење согласно Правилникот за барања за безбедност и квалитет на водата за пиење (*¹).

(9) Отпадната вода, отпадот и дождовницата треба да се отстранат на начин кој гарантира дека не се доведува во прашање опремата и безбедноста и квалитетот на храната за животни. Расипувањето и прашината треба да се контролираат заради спречување на насобирање на штетници.

(10) Прозорците и другите отвори, каде што е неопходно, треба да бидат обезбедени против штетници. Вратите треба да бидат цврсто затворени и да бидат обезбедени против штетници кога се затворени.

(11) Кога е неопходно, плафонот и горните постројки треба да бидат дизајнирани, конструирани и финализирани така што ќе ја спречат акумулацијата на нечистотии и ќе ја намалат кондензацијата, порастот на штетни мувли и распространувањето на честички што може да влијае на безбедноста и квалитетот на храната за животни.

(12) Објектите во кои се извршуваат една или повеќе од следните операции за ставање во промет на производи кои се користат во храната за животни треба да бидат претходно одобрени согласно член 27 од Законот за безбедност на храната за животни (*²):

1) преработка на сирово растително масло, освен она кое е наменето за исхрана на луѓето;

- 2) олеохемиско производство на масни киселини;
- 3) производство на биодизел и
- 4) мешање на масти.

(13) Операторите со храна за животни треба да располагаат со доволен број на персонал кој има вештини и квалификации неопходни за производство на засегнатите производи.

(14) Операторите со храна за животни треба да располагаат со организациона шема во која се прикажани квалификациите во однос на стручната подготовка и работното искуство како и одговорностите на персоналот задолжен за надзор која треба да ѝ биде достапна на Агенцијата.

(15) Целиот персонал на операторите со храна за животни треба писмено да биде информиран за своите работни обврски, особено при промена на работните обврски со цел да се обезбеди потребниот квалитет на производот.

Член 7

Барања за производство во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни

(1) Операторот со храна за животни во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни треба да назначи лице одговорно за производството.

(2) Операторите со храна за животни треба да обезбедат дека различните фази од производството се спроведуваат согласно претходно воспоставените пишани процедури и упатства чија цел е да се дефинираат, контролираат и управуваат критичните точки во процесот на производство.

(3) Операторите со храна за животни треба да преземат технички или организациони мерки со цел да се избегне или намали секоја вкрстена контаминација или грешка. Во текот на производството треба да постојат доволен број и соодветни мерки за контрола .

(4) Операторите со храна за животни треба да воспостават мониторинг на присуството на недозволен материјал, непожелни супстанции и други контаминенти во храната за животни кои се поврзани со здравјето на луѓето или животните и треба да воведат соодветни методи за контрола со цел да се намали ризикот.

(5) Отпадот и материјалите кои не се соодветни како храна за животни треба да бидат одвоени и идентификувани. Сите материјали кои содржат опасни количества на ветеринарно медицински препарати, загадувачи или други опасности треба нештетно да се отстранат на соодветен начин и не треба да се користат како храна за животни.

(6) Операторите со храна за животни треба да преземат соодветни мерки за да обезбедат ефикасна следливост на производите.

(7) Објектите за мешање на масти кои ставаат во промет производи кои се наменети за употреба во храната за животни, треба сите производи кои се користат во храната за животни да ги чуваат физички одвоено од производите наменети за други цели, освен ако овие производи се во согласност со барањата од:

1) член 44 став (2) од Законот за безбедност на храната^(*3) и

2) Прилог 1 од Правилникот за листа на непожелни супстанции во храната за животни и максимално дозволено ниво како и критичните точки за спроведување на истражување за идентификација на изворот и причините за пречекорување на максимално дозволеното ниво^(*4).

(8) Означувањето на производите треба јасно да упатува дали тие се користат во храната за животни или за друга намена. Доколку за одредена серија на производот е означено дека не е наменета за употреба во храна за животни, ознаката не треба да се менува во подоцнежна фаза од страна на операторот.

(9) Кога е соодветно, при означувањето на суровините за храна за животни согласно член 17 од Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храната за животни(*⁵), треба да се користат ознаките од Правилникот за условите за ставање во промет на суровини за храна за животни, декларирањето и карактеристиките кои треба да бидат дадени на придружниот документ или на пакувањето и листа на суровини за храна за животни (*⁶).

Член 8

Контрола на квалитет во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни

(1) Операторите со храна за животни во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни каде што е соодветно, треба да назначат стручно лице одговорно за контрола на квалитет.

(2) Операторите со храна за животни, како дел од системот за контрола на квалитет, треба да имаат пристап до акредитирана лабораторија за контрола на храната за животни.

(3) Операторите со храна за животни, треба да изготват план во пишана форма за контрола на квалитет и истиот да го имплементира. Планот треба да вклучува проверки на критичните контролни точки во процесот на производство, постапки за земање примероци и фреквенција, методи на анализи и нивна фреквенција, усогласеност со спецификациите, како и дестинацијата во случај на неусогласеност, од преработени материјали до крајни производи.

(4) Операторите со храна за животни треба да водат документација за суровините кои се користат во крајните производи со цел да обезбеди следливост. Документацијата треба да ѝ биде достапна на Агенцијата во период кој е соодветен на употребата за производите кои се ставени во промет. Дополнително, треба да се земе доволно количество примероци од состојките и од секоја серија производи произведени и ставени во промет или од секој посебен дел од производството (во случај на непрекинато производство), со помош на постапка која е претходно воведена од страна на производителот и истите треба да се задржат со цел да се обезбеди следливост (редовно во случај на производство за потребите на производителот). Примероците треба да се запечатат и обележат со цел да може да бидат лесно идентификувани и да се складираат под услови кои спречуваат било каква абнормална промена во составот на примерокот или било какво загадување на истиот. Примероците треба да ѝ бидат на располагање на Агенцијата во временски период соодветен за употребата на храната за животни која е ставена во промет. Во случај на храна за животни кои не се одгледуваат за производство на храна, операторот со храна за животни треба да ги чува единствено примероците од крајните производи.

Член 9

Следење на диоксини за масла, масти и производи добиени од нив

(1) Операторите со храна за животни кои ставаат во промет масла, масти и производи добиени од нив кои се наменети за употреба во храната за животни, вклучително и крмни смеси, треба да ги испитуваат овие производи во акредитирани лаборатории за количината на диоксини и РСВ слични на диоксин, во согласност со Правилникот за начинот и постапката за земање примероци, начин и методи на вршење на лабораториски анализи на храната за животни(*⁷).

(2) Дополнително на HACCP системот на операторот со храна за животни, испитувањата од став (1) на овој член треба да се извршуваат со најмалку од следните фреквенции (доколку не е поинаку назначено, серијата од производи кои треба да се испитуваат не треба да надминува 1 000 тони):

1) оператори со храна за животни кои преработуваат сурови растителни масти и масла:
а) 100% од сериите на производите добиени од масла и масти од растително потекло, со исклучок на:

- глицерин,
- лецитин,
- смола и
- производи од потточка б) на оваа точка;

б) киселите масла од хемиско рафинирање, сапунските талози, користените средства за филтрирање, употребената земја за избелување и влезните серии на сурово кокосово масло треба да се анализирани и документирани како дел од НАССР системот;

2) оператори со храна за животни кои произведуваат животински масти, вклучително и операторите кои преработуваат животински масти, една репрезентативна анализа на 5 000 тони со најмалку една репрезентативна анализа годишно од животинска маст и производи добиени од животинска маст, кои припаѓаат на категорија 3 материјал, како што е наведено во точка 3 од Листата на категоризирани нуспроизводи од животинско потекло(*8) или од објект, одобрен во согласност со член 51 од Законот за безбедност на храната(*9);

3) оператори со храна за животни кои произведуваат рибино масло:

а) 100% од сериите од рибино масло доколку се произведени од:
- производи добиени од рибино масло, освен рафинирано рибино масло;
- рибници без историја на мониторинг, со неодредено потекло или од Балтичкото Море;
- рибни нуспроизводи од објекти за преработка на риба за исхрана на луѓе кои не се одобрени согласно одредбите од член 27 од Законот за безбедност на храната за животни (*2) и

- риби од видовите *Micromesistius poutassou* и видови од фамилијата *Clupeidae*;

б) 100% од излезните серии од производи добиени од рибино масло, освен рафинирано рибино масло;

в) една репрезентативна анализа на 2 000 тони за рибино масло кое не е наведено во потточката а) на оваа точка;

г) рибино масло кое е деконтаминирано со официјално одобрен третман како што е наведено во Прилог 7 од Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храната за животни(*10) треба да е анализирано и документирано како дел од НАССР системот;

4) оператори со храна за животни кои вршат дејност во олеохемиската индустрија кои ставаат во промет храна за животни:

а) 100% од влезните серии на животински масти кои не се опфатени со точките 2) или 8) на овој став, рибино масло кое не е опфатено со точките 3) или 8) на овој став, отпадни масла и масти од оператори со храна одобрени за производство на храна наменета за исхрана на луѓето и мешани масти и масла;

б) 100% од сериите на производи добиени од масла и масти ставени во промет како храна за животни, освен:

- глицерин,
- чисти дестилирани масни киселини настанати со разделување и
- производи наведени во потточката в) на оваа точка;

в) сурови масни киселини настанати со разделување, масни киселини естерифицирани со глицерол, моно и диглицериди на масни киселини, соли на масни киселини и влезни серии на сурово кокосово масло треба да се анализирани и документирани како дел од НАССР системот;

5) оператори со храна за животни кои вршат производство на биодизел кои ставаат во промет храна за животни:

а) 100% од влезните серии на животински масти кои не се опфатени со точките 2) или 8) на овој став, рибино масло кое не е опфатено со точките 3) или 8) на овој став, отпадни обновени (третиран/рециклирани) масла и масти од оператори со храна одобрени за производство на храна наменета за исхрана на луѓето и мешани масти и масла;

б) 100% од сериите на производи добиени од масла и масти кои се ставаат во промет како храна за животни, освен:

- глицерин,
- лецитин,
- смола и
- производи наведени во потточка в) на оваа точка;

в) киселите масла од хемиско рафинирање, сапунските талози и суровото кокосово масло треба да се анализирани и документирани како дел од НАССР системот;

б) оператори со храна за животни кои управуваат со објекти за мешање на масти, каде операторот со храна за животни може да одбере една опција:

а) 100% од влезните серии на сурово кокосово масло, животински масти кои не се опфатени со точките 2) или 8) на овој став, рибино масло кое не е опфатено со точките 3) или 8) на овој став, отпадни обновени (третиран/рециклирани) масла и масти од оператори со храна одобрени за производство на храна наменета за исхрана на луѓето и мешани масти и масла и производи добиени од масла и масти, освен:

- глицерин,
- лецитин,
- смола и
- производи наведени во потточка б) на оваа точка;

б) киселите масла од хемиско рафинирање, суровите масни киселини настанати со разделување, чистите дестилирани масни киселини настанати со разделување и сапунските талози треба да се анализирани и документирани како дел од НАССР системот; или

в) 100% од сериите на мешани масти и масла кои се користат за храна за животни;

7) операторите со храна за животни кои произведуваат крмни смеси за исхрана на животни, за животни различни од оние опфатени со точка б) на овој став:

а) 100% од влезните серии на сурово кокосово масло, животински масти кои не се наведени во точките 2) или 8) на овој став, рибино масло кое не е наведено во точките 3) или 8) на овој став, отпадни обновени (третиран/рециклирани) масла и масти кои се од оператори со храна одобрени за производство на храна наменета за исхрана на луѓето и мешани масти и масла и производи добиени од масла и масти, освен:

- глицерин,
- лецитин,
- смола и
- производи наведени во потточка б) на оваа точка;

б) киселите масла од хемиско рафинирање, сурови масни киселини настанати со разделување, чистите дестилирани масни киселини настанати со разделување, користените средства за филтрирање, употребената земја за избелување и сапунските талози треба да се анализирани и документирани како дел од НАССР системот;

в) 1% од сериите од произведена мешана храна за животни што содржат производи наведени во потточките а) и б) на оваа точка;

8) увозници кои ја ставаат во промет следната храна за животни:

а) 100% од увезените серии на сирово кокосово масло, животински масти, рибини масла, отпадни обновени (третиран/рециклирани) масла и масти од операторите на храна, мешани масти и масла, токоферол екстрахирани од растително масло и токоферил ацетат направен од него и производи добиени од масла и масти, освен:

- глицерин,
- лецитин,
- смола,
- производи наведени во потточка б) од оваа точка;

б) кисели масла од хемиско рафинирање, сурови масни киселини настанати со разделување, чисти дестилирани масни киселини настанати со разделување и сапунски талози треба да бидат анализирани и документирани како дел од НАССР системот.

(3) Доколку хомогената пратка е поголема од максималната тежина на серијата во согласност со став (2) на овој член и е земена мостра на репрезентативен начин, тогаш резултатите од анализата на соодветно подготвената и запечатена мостра се сметаат за прифатливи.

(4) Доколку операторот со храна за животни има документарен доказ дека одредена серија на производ или сите составни компоненти на одредена серија на производ, како што е наведено во став (2) на овој член, која влегува во неговиот објект, веќе е анализирана во претходната фаза на производство, преработка или дистрибуција, операторот не треба да ја анализира оваа серија.

(5) Секоја серија на производи анализирани во согласност со став (2) на овој член треба да биде придружена со документиран доказ дека овие производи, или сите нејзини составни компоненти, биле анализирани или биле доставени за анализа во акредитирана лабораторија како што е наведено во став (1) на овој член, со исклучок на сериите на производи наведени во став (2) точка 1) потточка б), точка 2), точка 3) потточка в) и г), точка 4) потточка в), точка 5) потточка в), точка 6) потточка б), точка 7) потточка б) и точка 8) потточка б) на овој член.

(6) Доказот за извршена анализа од став (5) на овој член треба да ја прати пратката и тестираната серија или серии и треба да биде документирана во системот за следливост на добавувачот. Доколку испораката е добиена од повеќе од една серија или компонента, документарниот доказ треба да се однесува на секоја од компонентите. Во случај кога анализата се врши на крајниот производ, аналитичкиот извештај е доказ дека производот е анализиран.

(7) При секоја испорака на производи наведени во став (2) точка 2) и точка 3) потточка в) на овој член, потребно е да се приложи доказ дека овие производи се во согласност со барањата од став (2) точка 2) или точка 3) потточка в) на овој член. Доколку е потребно, доказот за анализа кој се однесува на испорачаната серија или серии треба да биде испратен до примачот кога операторот ќе ја прими анализата од овластените лаборатории.

(8) Доколку сите дојдовни серии на производи наведени во став (2) точка 5) потточка а) на овој член кои влегуваат во процесот на производство се анализирани во согласност со барањата на овој правилник и доколку може да се утврди дека процесот на производство, манипулирање и складирање не ја зголемува контаминацијата со диоксин, операторот со храна за животни не треба да го анализа крајниот производ и наместо тоа да врши анализа според сопствениот НАССР систем.

(9) Доколку нивоата на диоксини ги надминуваат утврдените максимални нивоа од Прилог 1 Дел 5 точки 1) и 2) од Правилникот за листа на непожелни супстанции во храната за животни и максимално дозволено ниво како и критичните точки за спроведување на истражување за идентификација на изворот и причините за пречекорување на максимално дозволеното ниво(*¹¹) лабораторијата која врши анализа, како што е наведено во став (1) на овој член, ја известува Агенцијата во рок од најмногу 24 часа од моментот на добивање на резултатот.

Член 10

Складирање и транспорт во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни

(1) Преработената храна за животни треба да се одвои од непреработените суровини за храна за животни и адитивите, со цел да се спречи било каква вкрстена контаминација на преработената храна за животни и треба да се користат соодветни материјали за пакување.

(2) Храната за животни треба да се транспортира во соодветни контејнери. Храната за животни треба да се складира на места кои се дизајнирани, прилагодени и се одржуваат со цел да се обезбедат добри услови за складирање и до истите да имаат пристап единствено лица кои се овластени од страна на операторите со храна за животни.

(3) Храната за животни треба да се складира и транспортира на начин кој овозможува лесна идентификација, со цел да се спречи било каква забуна или вкрстена контаминација и да се спречи расипување на истата.

(4) Контејнерите и опремата кои се користат за транспорт, складирање, пренесување, ракување и мерење на храната за животни треба да се одржува во чиста состојба. Треба да се воведат постапки кои гарантираат намалување на остатоците и трагите од детергенти и средства за дезинфекција.

(5) Секое расипување на храната за животни треба да се намали, односно да се одржува под контрола со цел да се намали насобирањето на штетници.

(6) Каде што е соодветно, температурите треба да се одржуваат на колку е можно пониско ниво со цел да се спречи кондензација и расипување на храната за животни.

(7) Контејнерите кои се користат за складирање или транспорт на мешани масти, масла од растително потекло или производи добиени од нив, а кои се наменети за употреба во храна за животни, не треба да се користат за транспорт или складирање на други производи, освен ако тие производи ги исполнуваат барањата од:

1) овој правилник или од член 44 став (2) од Законот за безбедност на храната^(*3) и

2) Прилог 1 од Правилникот за листа на непожелни супстанции во храната за животни и максимално дозволено ниво како и критичните точки за спроведување на истражување за идентификација на изворот и причините за пречекорување на максимално дозволеното ниво^(*4).

(8) Контејнерите од став (7) на овој член треба да се чуваат одделно од сите други пратки, доколку постои ризик од контаминација.

(9) Доколку употребата на контејнерите не е можна на овој начин, тогаш контејнерите треба ефикасно да се исчистат со цел да се отстранат сите траги на производот, доколку претходно биле користени за производи кои не ги исполнуваат барањата од:

1) овој правилник или од член 44 став (2) од Законот за безбедност на храната^(*3) и

2) Прилог 1 од Правилникот за листа на непожелни супстанции во храната за животни и максимално дозволено ниво како и критичните точки за спроведување на истражување за идентификација на изворот и причините за пречекорување на максимално дозволеното ниво^(*4).

(10) Животинските масти кои припаѓаат на категорија 3 материјал, како што е наведено во точка 3 од Листата на категоризирани нуспроизводи од животинско потекло^(*8), наменети за употреба во храна за животни се чуваат и превезуваат во согласност со Законот за нуспроизводи од животинско потекло^(*12).

Член 11

Водење евиденција во сите фази освен во примарното производство

(1) Сите оператори со храна за животни, вклучувајќи ги и оние кои дејствуваат единствено како трговци кои не го складираат производот во нивните објекти, треба да водат евиденција за податоци кои содржат информации за набавката, производство и продажбата со цел да постои ефикасна следливост од моментот на прием до моментот на испорака, вклучувајќи го и извозот до крајната дестинација.

(2) Операторите со храна за животни, со исклучок на оние кои дејствуваат единствено како трговци кои не го складираат производот во нивните објекти, треба да водат евиденција која се состои од:

1) документација за процесот на производство и контролите на храната за животни. Операторите со храна за животни треба да имаат систем за документирање дизајниран да дефинира и обезбеди управувањето со критичните контролни точки во процесот на производство и да се воведат и спроведат план за контрола на квалитет. Операторите со храна за животни треба да ги чуваат резултатите од релевантните контроли. Наведената документација треба да се води на начин кој овозможува следливост на производниот процес на секоја серија производи кои се ставаат во производство и да се одреди одговорноста, во случај на поплаки;

2) документација за следливост, особено за:

а) адитиви за храна за животни во однос на:

– природата и количеството на произведени адитиви, датумите на производство и каде што е соодветно, бројот на серијата или на посебниот дел од производството, во случај на непрекинатото производство и

– име и адреса на објектот до кој биле доставени адитивите, природата и количеството на адитиви кои се доставени и, онаму каде што е соодветно, бројот на серијата или на посебниот дел од производството, во случај на континуирано производство;

б) производи кои се директни или индиректни извори на протеини, кои се произведени со помош на посебни технички постапки и кои се ставени во промет како храна за животни или како составен дел на храната за животни во однос на:

– природата на производите и произведеното количество, датумите на производство и каде што е соодветно, бројот на серијата или на посебниот дел од производството, во случај на непрекинатото производство и

– името и адресата на објектите или корисниците (објекти или фармери) на кои овие производи им биле доставени, придружени со информација за природата и количината на доставените производи и каде што е соодветно, бројот на серијата или на посебниот дел од производството, во случај на континуирано производство;

в) премикси, податоци за:

– името и адресата на производителите или доставувачите на адитивите, природата и количеството на употребените адитиви и каде што е соодветно, бројот на серијата или на посебниот дел од производството, во случај на континуирано производство;

– датумот на производство на премиксот и каде што е соодветно, бројот на серија на премиксот и

– името и адресата на објектот во кој биле доставени премиксите, датум на доставување, природа и количина на доставените премикси и каде што е соодветно, број на серија на производство;

г) крмни смеси/суровини за храна за животни, податоци за:

– име и адреса на производителот/те на адитиви/премикси или на доставувачите, природата и количината на употребените премикси и каде што е соодветно, број на серија на производство;

- име и адреса на снабдувачите на сировини за храна за животни и комплементарната храна за животни, како и датум на испорака;
- вид, количество и состав на крмните смеси и
- природата и количината на сировините за храна за животни или произведените крмни смеси, придружени со датум на производство како и име и адреса на купувачот (фармер или друг оператор со храна за животни).

Член 12

Поплаки и повлекување на производи во сите фази на производство, преработка и дистрибуција на храната за животни

(1) Операторите со храна за животни треба да спроведат систем за евиденција и постапување по оплаки.

(2) Операторите со храна за животни треба да воведат, систем за брзо повлекување на производите во сите фази на производство од дистрибутивната мрежа. Операторите со храна треба, да ја дефинираат дестинацијата на сите повлечени производи во пишана форма и пред да бидат вратени во промет производите треба да бидат предмет на повторна проценка за контрола на квалитет.

Член 13

Хигиенски барања за добри практики за хранење на животни при напасување

(1) Напасувањето на пасишта и на култивирана почва се спроведува на начин кој ја намалува контаминацијата на храната од животинско потекло со физички, биолошки или хемиски опасности.

(2) За да се намали биолошката вкрстена контаминација од течено шталско ѓубриво, како и да се обезбеди дека се почитуваат периодите на каренца за аплицирани земјоделски хемикалии, каде што е соодветно и онаму каде постои таков потенцијален проблем, треба да се запази соодветен период на пауза за пасишта, посевите со житни култури и остатоци од житни култури како и помеѓу ротирањата на пасиштата пред да се дозволи добитокот да пасе.

Член 14

Хигиенски барања за добри практики за хранење на животни, за штали и опрема за хранење на животните

(1) Објектите за одгледување на животни треба да бидат дизајнирани на начин кој овозможува соодветно чистење. Објектите за одгледување на животни и опремата за хранење треба темелно и редовно да се чистат со цел да се спречат било какви опасности.

(2) Хемикалиите кои се користат за чистење и санитација треба да се користат во согласност со упатствата и да се складираат одделно од храната за животни и просториите во кои се складира храна за животни.

(3) Во објектите за одгледување на животните треба да се воведат системи за контрола на штетници со цел да се контролира пристапот на штетници во објектите за одгледување на животни со цел да се намали потенцијалната можност за контаминација на храната за животни, материјалите за постелка или самите објекти за одгледување на животни.

(4) Објектите и опремата за хранење треба да се одржуваат во чиста состојба. Операторот со храна за животни треба да воведат системи за редовно отстранување на течното шталско ѓубриво, отпадниот материјал и на другите можни извори на контаминација на храната за животни.

(5) Храната за животни и материјалите за постелка кои се користат во објектите за чување на животни за производство треба редовно да се менуваат за да не се дозволи нивно мувлосување.

Член 15

Хигиенски барања за добрите практики за хранење на животни за складирање и дистрибуција на храна за животни

(1) Храната за животни треба да се складира одделно од хемикалиите и другите производи кои се забранети за исхрана за животни. Просториите за складирање и контејнерите треба да бидат чисти и суви и треба да се воспостават соодветни мерки за контрола на штетници. Просториите за складирање и контејнерите треба редовно да се чистат со цел да се избегне непотребна вкрстена контаминација.

(2) Семенскиот материјал треба да се складира соодветно на начин со кој не е достапно за животните.

(3) Медицинираната храна за животни и немедицинираната храна за животни наменети за различни категории или видови животни, треба да се складира на начин со кој се намалува ризикот истата да се употреби за исхрана на животни за кои не е наменета.

(4) Системот на дистрибуирање на храна за животни на ниво на фарма треба да обезбеди соодветната храна за животни да е проследена до правата дестинација. За време на дистрибуцијата и хранењето, со храната за животни треба да се ракува на начин кој ќе обезбеди да нема загадување од контаминирани простории за складирање и опрема. Со немедицинираната храна за животни треба да се ракува одделно од медицинираната храна за животни со цел да се спречи контаминација.

(5) Средствата за транспорт на храната за животни кои се користат на фармата и опремата за хранење треба периодично да се чистат, посебно во случај кога се користат за доставување и дистрибуирање на медицинирана храна.

Член 16

Начин на хранење на животните

(1) Животните се хранат со соодветна храна за одделните видовите на животни и во зависност од нивната старосна категорија животни согласно Законот за заштита и благосостојба на животните.

(2) Водата за пиење или за аквакултура, треба да е со соодветен квалитет за животните за кои е наменета. Водата за напојување на животните треба да ги исполнува барањата за водата за пиење согласно Правилникот за барања за безбедност и квалитет на водата за пиење(*¹). Во случај кога постои причина за сомнеж за контаминација на животните или производите од животинско потекло предизвикана од вода, треба да се превземат мерки со цел да се направи проценка и да се намалат опасностите.

(3) Солта која се користи во исхраната на животните треба да ги исполнува барањата за сол согласно прописите за безбедност на храната.

(4) Опремата за хранење и напојување на животните треба да биде дизајнирана, конструирана и поставена на начин кој го намалува ризикот од контаминација на храната за животни и водата. Системите за напојување треба редовно да се чистат и одржуваат.

(5) Лицето одговорно за хранење и ракување со животните треба да има соодветни вештини, знаење и стручност.

Член 17
Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-2520/5
7 декември 2018 година
Скопје

Агенција за храна
и ветеринарство
Директор,
Зоран Атанасов, с.р.

(*¹) Правилникот за барања за безбедност и квалитет на водата за пиење е усогласен со Директивата 98/83/ЕЗ на Советот од 3 ноември 1998 година за квалитетот на водата наменета за пиење (CELEX број 31998L0083) и Директивата на Советот 2013/51/Еуратом од 22 октомври 2013 година со која се пропишуваат барањата за заштита на јавното здравје во однос на присуството на радиоактивни супстанции во водата за пиење (CELEX број 32013L0051);

(*²) Членот 27 од Законот за безбедност на храната за животни е усогласен со член 10 од Регулативата (ЕЗ) број 183/2005 на Европскиот Парламент и на Советот од 12 јануари 2005 година со која се утврдуваат условите за хигиена на храната за животни (CELEX број 32005R0183);

(*³) Членот 44 став (2) од Законот за безбедност на храната е усогласен со член 4 (2) од Регулативата (ЕЗ) број 852/2004 на Европскиот Парламент и на Советот од 29 април 2004 година за хигиена на прехранбените производи (CELEX број 32004R0852);

(*⁴) Прилогот 1 од Правилникот за листа на непожелни супстанции во храната за животни и максимално дозволено ниво како и критичните точки за спроведување на истражување за идентификација на изворот и причините за пречекорување на максимално дозволеното ниво е усогласен со Анекс I од Директивата 2002/32/ЕК на Европскиот Парламент и на Советот од 7 мај 2002 година за непожелни супстанции во храната за животни (CELEX број 32002L0032);

(*⁵) Членот 17 од Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храната за животни е усогласен со член 16 од Регулативата (ЕК) број 767/2009 на Европскиот Парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за ставање во промет и употреба на храна за животни, со која се изменува Регулативата на Европскиот парламент и Советот (ЕК) број 1831/2003 и со која се отповикува Директивата на Советот 79/373/ЕЕЗ, Директива на Комисијата 80/511/ЕЕЗ, Директивите на Советот 82/471/ЕЕЗ, 83/228/ЕЕЗ, 93/74/ЕЕЗ, 93/113/ЕК и 96/25/ЕС и Одлука на Комисијата 2004/217/ЕК (CELEX број 32009R0767);

(*⁶) Правилникот за условите за ставање во промет на сировини за храна за животни, декларирањето и карактеристиките кои треба да бидат дадени на придружниот документ или на пакувањето и листа на сировини за храна за животни е усогласен со Регулативата на Комисијата (ЕУ) број 68/2013 од 16 јануари 2013 година за Каталог за сировини за храна за животни (CELEX број 32013R0068);

(*⁷) Правилникот за начинот и постапката за земање примероци, начин и методи на вршење на лабораториски анализи на храната за животни е усогласен со Регулативата на Комисијата (ЕК) број 152/2009 од 27 јануари 2009 година со која се пропишуваат методите на земање примероци за анализа за целите на официјални контроли на храна за животни (CELEX број 32009R0152);

(*⁸) Точката 3 од Листата на категоризирани нуспроизводи од животинско потекло е усогласена со член 10 од Регулативата (ЕЗ) број 1069/2009 на Европскиот Парламент и на Советот од 21 октомври 2009 година утврдување на здравствени правила за нуспроизводи од животинско потекло и изведени производи кои не се наменети за исхрана на луѓето и за укинување на Регулативата (ЕЗ) број 1774/2002 (CELEX број 32009R1069);

(*⁹) Членот 51 од Законот за безбедност на храната е усогласен со членот 4 од Регулативата (ЕЗ) број 853/2004 на Европскиот парламент и Советот од 29 април 2004 година за утврдување на специфични хигиенски правила за храна од животинско потекло (CELEX број 32004R0853);

(*¹⁰) Прилогот 7 од Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храната за животни е усогласен со Анекс VIII од Регулативата (ЕК) број 767/2009 на Европскиот Парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за ставање во промет и употреба на храна за животни, со која се изменува Регулативата на Европскиот парламент и Советот (ЕК) број 1831/2003 и со која се отповикува Директивата на Советот 79/373/ЕЕЗ, Директива на Комисијата 80/511/ЕЕЗ, Директивите на Советот 82/471/ЕЕЗ, 83/228/ЕЕЗ, 93/74/ЕЕЗ, 93/113/ЕК и 96/25/ЕС и Одлука на Комисијата 2004/217/ЕК (CELEX број 32009R0767);

(*¹¹) Прилогот 1 Дел 5 точки 1 и 2 од Правилникот за листа на непожелни супстанции во храната за животни и максимално дозволено ниво како и критичните точки за спроведување на истражување за идентификација на изворот и причините за пречекорување на максимално дозволеното ниво е усогласен со точките 1 и 2 од Дел V од Анекс I на Директивата 2002/32/ЕК на Европскиот Парламент и на Советот од 7 мај 2002 година за непожелни супстанции во храната за животни (CELEX број 32002L0032) и

(*¹²) Законот за нуспроизводи од животинско потекло е усогласен со Регулативата (ЕЗ) број 1069/2009 на Европскиот Парламент и на Советот од 21 октомври 2009 година утврдување на здравствени правила за нуспроизводи од животинско потекло и изведени производи кои не се наменети за исхрана на луѓето и за укинување на Регулативата (ЕЗ) број 1774/2002 (CELEX број 32009R1069).

Ф